

УДК 658.562.12.2

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧУВАННЯ

*Грабовський Є. М., к.е.н., доцент,
Слабченко І. О., магістр (АВВ МВС України)*

У статті розглянуто основні особливості управління процесом контролю за якістю продукції на підприємстві харчової галузі. Проведено аналіз головних задач у системі управління якістю продукції та наведено ключові риси управління процесом контролю якості продукції на підприємстві харчування. Наведені принципи, які визначають порядок здійснення стандартизації при організації процесів управління якістю продукції на підприємстві харчування.

Ключові слова: якість, продукція, управління, стандартизація, система, підприємство.

УПРАВЛЕНИЕ ПРОЦЕССОМ КОНТРОЛЯ КАЧЕСТВА ПРОДУКЦИИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПИТАНИЯ

*Грабовский Е. М., к.э.н., доцент,
Слабченко И. А., магистр (АВВ МВД Украины)*

В статье рассмотрены основные особенности управления процессом контроля по качеству продукции на предприятии пищевой отрасли. Проведен анализ главных задач в системе управления качеством продукции и приведены ключевые особенности управления процессом контроля качества продукции на предприятии питания. Приведены принципы, которые определяют порядок осуществления стандартизации при организации процессов управления качеством продукции на предприятии питания.

Ключевые слова: качество, продукция, управление, стандартизация, система, предприятие.

MANAGEMENT OF THE PROCESS OF QUALITY CONTROL OF PRODUCTION OF THE ENTERPRISES OF POWER

*Grabovskiy E. N., Ph.D., assistant professor,
Slabchenko I. A., master (Academy of Internal Troops of Ukraine)*

The main task of economic policy of any country in the modern period - the full improvement of technical level and quality of goods and services. Qualitative and competitive goods and services sold on the domestic and foreign markets, should match the latest achievements of science and high technical-and-economic, aesthetic and other consumer requirements and needs.

The quality of the products is influenced by many factors. In order to account for all the factors and ensure their optimal values, needs a quality system.

Quality system - a set of organizational structure, procedures, processes and resources needed for the implementation of total quality management (administrative quality management).

Traditional functional distribution of responsibility, according to which, in particular, quality control departments are responsible for the quality, production links for the output of products etc, is considered to be obsolete, because it creates the possibility of the existence of the gap between production tasks and objectives of quality assurance.

However, we should consider the fact that the specifics of the enterprise activity impact on the complex of measures on improvement of the management process and the methodologies to be utilized at the enterprise.

Quality management system is a special organization of the production system.

To ensure quality at the enterprise is possible only when all processes - technical, technological, organizational - will be interconnected through quality management. Quality is a system, and this system you want to manage.

Today every company regardless of its size and branch specific risks quickly be outside the sphere of the decision of problems of quality, if it refuses to implement the quality management system. Of course, each company individual and absolutely the same approach to solving the problem of quality can not be.

Keywords: quality, production, management, standardization, system, enterprise.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Основне завдання економічної політики будь-якої країни в сучасний період — всебічне підвищення технічного рівня та якості товарів і послуг. Якісні й конкурентоспроможні товари і послуги, що реалізуються на внутрішньому та зовнішньому ринках, мають відповідати останнім досягненням науки, найвищим техніко-економічним, естетичним та іншим споживчим вимогам і потребам.

В ринкових умовах найбільш ефективним засобом подолання кризових явищ у системі управління підприємством стає підвищення якості продукції, а контроль якості – одним з важливих інструментів, який забезпечує взаєморозуміння та взаємодію споживачів та продавців при просуванні продукції та сприяє безперервному удосконаленню процесу виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. Проблема управління якістю продукції присвячено багато наукових досліджень. Серед них варто виділити Бруна М., Георги Д., Воскобойнікова В.В., Іванова Ю.Б., Редькіна С.С., Гавришка І.К. [1-5] та ін.

Питаннями управління якістю продукції для підприємств харчової промисловості розкрито у роботах Тавера Е.І., Бережної Н.В., Калакури М.М., Білошапки М.І. [6-9]. Але в спеціалізованій літературі на сьогодні є недостатньо розробленими питання управління процесом контролю якості продукції підприємства харчування.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є аналіз управління процесом контролю якості продукції підприємства харчування.

Виклад основного матеріалу дослідження. На якість продукції впливають безліч чинників. Для того, щоб всі ці фактори врахувати та забезпечити їх оптимальні значення, потрібна система якості.

Система якості – сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення спільного керівництва якістю (адміністративного управління якістю). Аналізуючи існуючі системи управління якістю, передбачається найбільш ефективною із розглянутих система TQM. Саме дана система управління передбачає загальну відповідальність за забезпечення якості на всіх етапах життєвого циклу продукції. Основою її концепції є повний перерозподіл відповідальності за забезпечення якості на підприємствах.

Традиційний функціональний розподіл відповідальності, згідно з яким, зокрема, відділи контролю якості відповідають за якість, виробничі ланки — за випуск продукції і т.д., вважається застарілим, оскільки його існування створює можливість розриву між задачами виробництва і задачами забезпечення якості.

Проте слід врахувати той факт, що специфіка діяльності підприємства впливає на комплекс заходів з удосконалення процесу управління і живих методик на підприємстві.

Основні задачі системи управління якістю:

- 1) Організація контролю якості продукції;
- 2) Встановлення й уточнення вимог до рівня якості продукції;

- 3) Розширення обсягу досліджень і розробок, спрямованих на удосконалення технологічних процесів;

- 4) Розробка політики підприємства з питань якості та її реалізація;

- 5) Створення у всіх підрозділах умов, які забезпечують постійно високий рівень якості продукції;

- 6) Вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності підприємства на основі сучасних досягнень електронної техніки.

Система управління якістю – це особлива організація у виробничій системі. Основним у цій організації є документованість усіх процесів, що мають відношення до виробництва продукції, починаючи із закупівлі матеріалів та закінчуючи доставкою споживачеві готової продукції. У багатьох випадках це призводить до кардинальних змін у техніці, технології й організації виробництва на підприємстві. Забезпечити якість на підприємстві можливо лише тоді, коли всі процеси – технічний, технологічний, організаційний – будуть взаємозв'язані між собою через управління якістю. Якість – це система, і цією системою потрібно управляти.

Сьогодні кожне підприємство незалежно від його масштабів і галузевої специфіки ризикує досить швидко опинитися поза сферою вирішення проблеми якості, якщо воно відмовиться від впровадження системи управління якістю та контролю за нею. Звичайно, кожне підприємство індивідуальне й абсолютно однакового підходу до вирішення проблеми контролю якості бути не може. Існують також відмінності при створенні систем управління якістю на великих і малих підприємствах [1].

Управління якістю продукції базується на оцінюванні рівня цієї якості. Область діяльності, яка пов'язана з кількісною оцінкою якості продукції, є кваліметрія.

Отримання кількісної оцінки рівня якості вимагає проведення безлічі вимірювань. Теоретичною базою проведення вимірювань виступає наука метрологія.

Найважливішим інструментом контролю за якістю на підприємстві є сертифікація. Сертифікація продукції дозволяє засвідчити фактичний рівень якості продукції і є визначальним чинником конкурентоспроможності продукції.

Упорядкування діяльності у сфері контролю за якістю продукції здійснюється за допомогою стандартизації, тобто розробки нормативних документів, які встановлюють загальні норми, правила та принципи управління якістю.

Стандартизація продукції здійснюється за певними принципами:

- урахування рівня розвитку науки і техніки, екологічних вимог, економічної доцільності, користі для споживачів і держави загалом;

- гармонізація з міжнародними, регіональними і, за необхідності, національними стандартами інших країн;
- взаємозв'язок та узгодженість нормативних документів усіх рівнів;
- участь у розробленні нормативних документів усіх зацікавлених сторін – розробників, виробників, споживачів і органів влади;
- відкритість інформації щодо чинних стандартів і програм робіт зі стандартизації з урахуванням вимог законодавств [3].

Організація робіт у системі контролю за якістю визначається стандартами, які регламентують технічний рівень продукції, її надійність, довговічність, економічні, естетичні й ергономічні характеристики. Для того, щоб об'єктивно оцінити рівень якості, необхідно використовувати відповідну номенклатуру показників - комплекс взаємопов'язаних техніко-економічних, організаційних та ін. показників. Комплексні показники формуються на основі ієрархічного принципу: спочатку оцінюються значення одиничних показників, потім - розраховуються групі показники, потім - узагальнюючий показник.

Відповідно до ієрархічним принципом розкладання якості на складові виконується "від складного до простого", а оцінювання якості складових елементів навпаки - від простих до складових показників. У такій схемі кількість рівнів розгляду може бути безмежним у залежності від об'єкта та рівня наших знань.

Якість продукції в кваліметрії прийнято розглядати як ієрархічну багаторівневу сукупність властивостей. При цьому комплексний показник значення визначається значеннями одиничних показників якості продукції.

Кількісне оцінювання якості продукції виконується на багатьох операціях, кожна з яких має свої особливості. Тому кількісне оцінювання якості об'єкта можливе лише після визначення мети і умов проведення оцінювання. Використання ієрархічного принципу дозволить досягти комплексності та системності врахування багатьох аспектів якості продукції харчування. На практиці існують такі методи вимірювання якості продукції харчування [3].

Інструментальний (вимірювальний) метод - полягає у визначенні значень показників шляхом експериментальних вимірювань з використанням технічних вимірювальних засобів. Цим методом визначають геометричні розміри виробів, їх масу і т.п.

Ресстраційний метод - ґрунтується на спостереженні і підрахунку кількісні певних подій, предметів або витрат.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку. Таким чином, в даному дослідженні проаналізовані та визначені основні аспекти управління процесом контролю якості продукції підприємства харчування.

Науковим результатом дослідження є систематизація основних аспектів управління процесом контролю якості продукції підприємства харчування.

Практичним результатом виступають рекомендації стосовно управління процесом контролю якості продукції підприємства харчування.

Подальшим напрямком даного дослідження може стати методика управління якістю продукції підприємства харчування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Брун М. Управление качеством: затраты и выгоды / М. Брун, Д. Георги // Проблемы теории и практики управления. - 2000. - № 1. - С. 70-75.
2. Воскобойников В.В. Новые подходы к управлению качеством продукции./ В.В. Воскобойников // Экономика и жизнь. – 1999.- №50.- С.15.
3. Иванов Ю.Б. Конкурентні переваги підприємства : оцінка, формування та розвиток: монографія / Ю.Б. Иванов, П.А. Орлов, О.Ю. Иванова ; Нац. акад. наук України, Н.-д. центр індустр. проблем розвитку. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 351 с.
4. Редькін О.С. Сучасні стратегії та технології корпоративного управління / О.С. Редькін, В. Реген, Н.А. Хрущ – Одеса: "Евен", 2004. – 216 с.
5. Гавришко І.К. Вимоги до оцінки якості внутрішнього контролю/ І.К. Гавришко // Бухгалтерський облік і аудит. - 2005. -№ 7. - С. 56 - 62.
6. Тавер Е.И. Экспертный метод потребительской оценки качества продукции / Е.И. Тавер// Стандарты и качество. – 2009. - № 11. - С. 65-66
7. Бережная Н.В. Управление общественным питанием/ Н.В. Бережная. – М.: Экономика, 2000. – С. 9.
8. Калакура М.М. Вдосконалення технології виробництва та обслуговування в громадському харчуванні і готельному господарстві/ М.М. Калакура. – Київ: КДТУ, 1995. -146 с.
9. Белошарпа М.И. Технология ресторанного обслуживания/ М.И. Белошарпа. – М.: Академия, 2004. – 223 с.

*Рецензент д.е.н., доцент АБВ МВС України Фісун К.А.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*